LJUBLJANA

St. 204 Poštnina poračunjena v gotovini (za pošto) V Trstu, v petek, 27. avgusta 1926. Posamezna številka 30 stot. Letnik LI

List izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka. Naročnina: za 1 mesec L 8.—, 3 mesece L 22.—, pol leta L 38.—, celo leto L 75.—, v inozemstvo mesečno L 6.50 več. — Posamezne številke 30 stot. — Oglasnina za 1 mm prostora v širokosti 1 kolone (72mm): za trgovske in obrtne oglase 75 stot., za smrtnice, zahvale, poslana, vabila L 1.20, oglase denarnih zavodov L 2.— Mali oglasi: 30 stot. za besedo, najmanj L 3.

EDINOST

Uredništvo in upravništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravništvu. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne „Edinost". Podružništvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327 Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Študirajmo v Italiji!

Vprašanje, kje naj se naši dijaki šolajo, se vleče že od aneksije dalje. Temu vprašanju so se posvečale številne, dolgotrajne in dolgovezne razprave. Zavzemala so se tudi načelna stališča, prav določena, jasna. A življenje je šlo zopet svojo pot preko teh stališč.

Da bomo jasni, povejmo, da so se dijaške organizacije same, dalje podporne dijaške organizacije, naši listi in tudi vplivnejši posamezniki postavili že pred štirimi leti odločno na stališče, da naj se naša mladina šola v Italiji. Gre tu za naše srednje- in visokošolsko dijaštvo. Kljub temu moremo ugotoviti, da je še vedno velik odstotek dijaštva po šolah v inozemstvu.

Ta pojav je resničen in zato ga moramo vzeti takšnega, kakršen je. In prav takšnega, kakršen je ga moramo tudi promatrati z vidikov življenjskih interesov našega ljudstva. Že večkrat se je naglasilo, da študiranje v inozemstvu ni v interesu ne posameznega dijaka ne naše narodne skupnosti. Bolj in bolj se moramo zavedati dejstva, da se more v sedanjih razmerah uspešno uveljavljati v borbi za obstanek le oni inteligent, ki je popolnoma vešč italijanskega jezika. Pravim popolnoma v najširšem pomenu besede. Le malokateri stan bo mogel izhajati brez te spretnosti.

Tako popolno znanje italijanščine pa more zadobiti mlad inteligent le v srednji šoli. Kdor računa: srednjo šolo bom napravil v inozemstvu, a visoko v Italiji, se moti, ako misli, da s tem popravi zamudo. Izkušnja uči neizpodbitno, da da visoka šola le globlje strokovno znanje, ne pa tudi jezikovne spretnosti v oni meri, kakor jo bodo zahtevale od našega inteligenčnega naraščaja razmere, v katerih se bo moral uveljavljati.

Vprašanje, kje naj študiramo, je torej v prvi vrsti vprašanje, ki se tiče naše srednješolske mladine. Iz že omenjenih razlogov, ki sem jih gori naštel, in iz drugih, ki jih bom še navedel, mislim, da moramo biti vsi za to, da vsa naša dijaška mladina študira tu, v naših mestih, v Italiji. Utemeljujemo to zahtevo poleg že navedenih še s sledečimi razlogi: 1. gmotni razlog: lažje je plačevati hrano in stanovanje tu pri nas kot na pr. v Jugoslaviji. Tam je vse dražje. Poleg tega je tu mnogo ustanov, ki pomagajo našim ubožnim starišem v skrbi za njih otroke. Sicer pa je že eksistenčni minimum nižji tu kot tam. Če vštejemo še vse potne stroške, izdatke za potne liste in vizume itd. itd., se bo že radi te strani vsak raje napotil na šole v Italiji kot v inozemstvu. 2) **načelni:** Smo načelno za to, da ostani naša učeča se mladina v naših krajih, kjer naj deli usodo svojega rodu, naj spoznava njegove dobre in slabe strani, naj bo res sestaven del vsega našega bistva, vodnik in pomočnik ljudstva. Če pojde naš dijak v tuje kraje, si odvzame s tem vsako možnost sodoživljati, pospeševati, usmerjati življenje svojega rodu. Mi že itak preveč dajemo od svojega. Naša kri polni svetovne tovarne, rudnike, gozdove itd. Vsepovsod nas je polno, le doma nas je vedno premalo. Zato hočemo, da ostane oni najbistvenejši del naše bodočnosti tu, naj se tu izšola, naj tu zavzame svoje mesto. Fakt je ta, da smo državljani Italije. Naš položaj zahteva od nas dejanskega dela za spoznanje naših razmer. Zato mora vsak dijak v tukajšnje šole, tukaj študirati, tukaj živeti.

Zakaj pošiljajo naši ljudje otroke v šole v inozemstvo? Izgovor je jalov: Zato, da jim zasiguramo lepšo bodočnost, zato, da jim ni treba toliko trpeti itd. Kratko: zato, da se tej nežni mladini ne napravi žulj na nežni kožici, zato, da se odvzame našemu samoohranitvenemu delu, zato, da se poskrbi za njeno komodnost, udobnost.

Nič zato. Naši stariši nas bodo umeli. Naše dijaštvo na tukajšnje šloe!

Vprašanje je še, kakšne? Kakšne šole naj si izberemo? Važno je tudi: kje? Naše dijaštvo naj študira v krajih, kjer si zamore v resnici razširiti svoje obzorje. Poleg tega moramo paziti tudi na to, da pošljemo študirat naše fante tje, kjer je največ priložnosti, da olajšamo njim in starišem gmotne izdatke v vsakem oziru. Vse srednje šole in vsi kraji so si več ali manj enaki, vendar pa uči izkušnja, da nudijo večja središča več možnosti za vsestransko izobrazbo, posebno za izvenšolsko. Gorica je bila od nekdaj center učečega se naraščaja za Goriško, Trst za tržaško. Dobijo se dobri zavodi, tudi stanovanja. Starišem svetujemo, da so zlati glede stanovanj precej izbirčni. Našim dijakom je treba nadzorstva in vzgoje, treba jim dela, da se utrde. Nič zato, če trpijo, vsaka mati bo vesela korajžnega sina in ne šleve. Vsaka mati ljubi zdravje svojega otroka iz ljubezni, bolehnost iz težkega usmiljenja.

To bi bile glavne smernice glede tega važnega vprašanja. So pa še razni drugi problemi, ki zadevajo ta predmet, toda o tem o drugi priložnosti.

As.

Okrožnica glede izdelovanja mešanega kruha

RIM, 26. Prvega septembra stopi v veljavo odlok glede izdelovanja mešanega kruha. Včeraj se je sestal v ministrstvu za narodno gospodarstvo osrednji tržni odbor ter je določil smernice za okrožnico, ki bo odposlana prefektom ter bo vsebovala vse podrobnosti glede izvajanja odloka o izdelovanju mešanega kruha.

Pokrajinske tržne komisije imajo nalog čimprej ugotoviti vse zaloge bele moke v mlinih, pekarijah in slaščičarnah. V primeru, da bodo ugotovili v kakem obratu prevelike množine moke, bo komisija odredila, da morajo dotični lastniki oddati del bele moke onim obratom, ki pogrešajo potrebne zaloge moke za izdelovanje mešanega kruha. «Gazzetta Ufficiale» bo objavila tekom tega tedna zakonski odlok glede disciplinacije ribjih trgov. Odlok obstoji iz desetih členov. K tem bodo priključeni razni pravilniki, katere bodo sestavile krajevne ustanove ter nato potrdili pokrajinski gospodarski sveti in minister narodnega gospodarstva.

Italijansko-španski pregovori

glede Tangerja

Španska spomenica izročena on. Mussoliniju

RIM, 26. Na predstoječem zborovanju Družbe narodov bodo razpravljali o izvršitvi locarnskih dogovorov, na podlagi katerih je bil obljubljen Nemčiji stalen sedež v Svetu Družbe narodov. Stalen sedež v Svetu zahteva tudi Španija. Ako ne vstopi Nemčija v Družbo narodov, zgubijo locarnski dogovori več ali manj vso veljavo. Seveda bi Družba narodov trpela v tem slučaju nepopravljive posledice. Ravno tako bi bile potisnjene v kočljiv položaj nekatere evropske velesile. S sprejetjem Nemčije v Svet pa bodo prenehala ona nasprotstva, ki so se od časa do časa pojavljala med posameznimi članicami Družbe narodov.

Rešiti je treba tudi vprašanje sedeža, ki naj ga dobi v Svetu Španija. To vprašanje je postalo posebno zamotano radi izjav španskega diktatorja generala Primo De Rivere glede tangerskega problema. V zvezi z njegovimi izjavami je pričel španski zunanji minister Yanguas razvijati obširno politično akcijo z namenom, da zbudi med onimi državami, ki so podpisale leta 1923 tangerski statut, zanimanje za španske aspiracije in da izrečejo glede njih svoja naziranja. —

Včeraj se je zglasil v palači Chigi španski poslanik De la Vinaza ter je pojasnil Mussoliniju stališče Španije glede tangerskega vprašanja. Po sestanku je on. Mussolini naprosil poslanika De la Vinaza, naj pismeno obrazloži zahteve španske vlade glede stalnega sedeža v Svetu Družbe narodov in glede načrta za priključitev Tangerja k maroškemu dominiju.

Poslednje vesti pravijo, da je španski poslanik že predložil pismenim potom zahteve madridske vlade ter da jih pravkar proučujejo v palači Chigi. Španija se nadeja, da bo o njenih zahtevah razpravljala Družba narodov na predstoječem zasedanju. Jasno je, da polaga večjo važnost na rešitev tangerskega vprašanja kakor na stalen sedež v Svetu.

Svetu. Že sedaj se lahko računa, da bo Španija napela vse sile, da se priključi Tanger španski coni v Maroku.

Razpravam o maroškem vprašanju v Ženevi bo prisostvovala tudi Italija, ki ima posebne interese v Sredozemskem morju. Italijanski delegaciji, ki bo odšla na ženevsko zborovanje, bo načeloval sen. Vittorio Scialoja in državni podtajnik zunanjih zadev on. Grandi.

Velike vojaške vaje v Umbriji

Vaje bo vodil general Vaccari

RIM, 26. V prvi polovici meseca septembra se bodo pričele velike vojaške vaje. Vršile se bodo v Umbriji in sicer med apeninsko cono, ki jo zapira tiberska dolina in Trazimenskim jezerom. Vaje bo vodil general Vaccari, poveljnik rimskega armadnega zbora. Udeležile se bodo teh vaj čete armadnega zbora iz Florence, nekateri oddelki prostovoljne fašistovske milice in večje število letal.

Odmevi smrti kinematografskega igralca Rodolfa Valentina

TARANTO, 26. Vest o smrti kinematografskega igralca Rodolfa Valentina je napravila tukaj zelo mučen vtis. Pokojni umetnik se je pravzaprav imenoval Giorgio Guglielmi ter je bil rojen v Castellaneti. Njegov oče dr. Guglielmo je bil po poklicu živinozdravnik ter je izvrševal svoj poklic delj časa v Tarantu. Rodolfo Valentino je posečal več let tarantske šole ter se je izselil v Ameriko takoj po dokončani svetovni vojni.

Iz New-Yorka poročajo, da bodo truplo pokojnega kinematografskega igralca balzamirali prihodnji ponedeljek.

Nabiral je planinke in zgubil življenje

BOLCAN, 26. Iz Appiana poročajo, da je 24-letni tovarnar Robert Giesecke v planinah smrtno ponesrečil. Ko je nabiral planinke na neki strmini na gori Gandkofel, je nenadoma zgubil ravnotežje ter je telebnil v 150 m globok prepad. Truplo ponesrečenega tovarnarja so našli danes popoldne.

Trgovinska pogodba med Jugoslavijo in Ameriko

Pogajanja se bodo v kratkem pričela

BEOGRAD, 26. (Izv.) Ministrski predsednik Uzunović je imel danes dopoldne daljšo konferenco z radikalskima prvakoma Ljubo Živkovićem in I. Mihajlovićem. Na sestanku je bilo sestavljeno in odobreno poročilo o položaju v radikalski stranki; to poročilo je Pašićev tajnik zvečer ponesel šefu radikalske stranke.

Nocoj se je povrnil iz Badgasteina skupščinski predsednik Trifković. Z njegovim prihodom postaja vprašanje sklicanja narodne skupščine zopet aktualno. Sicer je Trifković novinarjem izjavil, da bi bilo preuranjeno govoriti že sedaj o sklicanju parlamenta, ker materijal za narodno skupščino še ni pripravljen. Tudi je pravzaprav še le sedaj pričela v Beogradu prava poletna vročina.

S skorajšnjim odhodom Stjepana Radića v Ženevo, pričakujejo politični krogi, da se bo položaj med radikali in HSS še izboljšal, ker gotovo ne bo prišlo sedaj do običajnih nesoglasij v vladni koaliciji, kot jih je navadno povzročal Stjepan Radić s svojimi govori. Svetozar Pribičević je nocoj odpotoval proti Sisku odkoder bo odšel v Bosno in Dalmacijo na enomesečno agitacijsko turnejo. Iz Beograda je odpotoval danes tudi minister za izenačenje zakonov dr. Srskić.

Zunanji minister dr. Ninčić je tekom dopoldneva sprejel ameriškega poslanika Pricea, ki mu je sporočil željo ameriške vlade, da bi se med Jugoslavijo in Združenimi državami sklenila trgovinska in plovbna pogodba, kakor tudi nova konzularna konvencija, ki naj bi stopila na mesto one konvencije, ki je bila leta 1881. sklenjena s kraljevino Srbijo. Jugoslovenska vlada pripravlja materijal za tozadevna pogajanja.

Tudi madžarska vlada je izrazila željo naj bi se nadaljevala pogajanja za rešitev še spornih vprašanj. Jugoslovenska vlada je pripravljena pričeti ta pogajanja v drugi polovici septembra.

Pomoč poplavljencem v Jugoslaviji

Zadnje povodnji povzročile 160 milijonov škode

BEOGRAD, 26. (Izv.) Komisija za ugotovitev škode, ki so jo povzročile poplave v zadnjih tednih, je dokončala svoje delo. Ugotovila je, da znaša škoda 160 milijonov 547.227 Din. Največ škode so poplave povzročile okrog Tente, kjer je voda odnesla 14.120 juter zemlje. Danes popoldne se je pri ministrskem predsedniku vršila važna konferenca, kateri je predsedoval predsednik odbora za pomoč poplavljencem. Razpravljali so o ukrepih, s katerimi naj bi vlada ublažila posledice hudih vremenskih katastrof. Iz poročila komisije je razvidno, da obstojajo največje težave z zidanjem novih hiš. Odbor je nabral že 5 milijonov Din. prostovoljnih prispevkov, računa pa še na 4 milijone. Odbor razpolaga tudi z 800 vagoni živil, ki so bili stavljeni v raznih krajih kraljevine na razpolago za poplavljence. Na konferenci so danes razpravljali tudi o tem, da bi vlada odpravila uvozno carino za one predmete, ki jih poplavljenci nujno potrebujejo in ki so za poplavljence tudi namenjeni. Akcija za zbiranje nadaljnih prostovoljnih prispevkov se bo še nadaljevala.

Dr. Ninčić pojde v Benetke

BEOGRAD, 26. (Izv.) Zunanji minister dr. Ninčić bo v nedeljo odšel na Bled, kjer bo kralju poročal o zunanjem političnem položaju. Z Bleda pojde na Lido v Benetke, kjer se nahaja njegova rodbina, nato pa odpotuje v Ženevo na zborovanje Družbe narodov.

General Plastiras se vrača v domovino

BEOGRAD, 26. Listi javljajo, da je prispel v Bitolj general Plastiras. Bivši vodja grške revolucije je izjavil, da namerava odpotovati v Grčijo. «Politika» trdi, da je Plastiras preteklo noč na tihem izginil iz Bitolja.

Beograjski župan pri kralju

LJUBLJANA, 26. (Izv.) Danes sta prispela z beograjskim brzovlakom v Ljubljano novoizvoljeni beograjski župan Kosta Kumanudi in njegov namestnik Kosta Jovanović. Opoldne sta nadaljevala vožnjo na Bled, kjer se bosta predstavila kralju in položila prisego.

Kondilis ministrski predsednik

Pangalosa bodo prepeljali na Kreto

ATENE, 26. Atenska brzojavna agencija javlja: Pod predsedstvom admirala Konduriotisa se je sinoči vršil sestanek vseh voditeljev političnih strank, ki so razpravljali o vprašanju sestave kabineta. Na sestanku je prišel do jasnega izraza duh sprave in narodnega navdušenja, kar je najboljše znamenje za bodočnost države.

Domenili so se, da bodo sestavili civilno vlado, kateri bo predsedoval general Kondilis, ki je načelnik narodne demokratske stranke. Na ta način bo najlažje priti do razpisa novih državnozborskih volitev, ki se bodo vršile v oktobru. Vlada bo sestavljena še danes. Da se prepreči vsak poskus bega, bo Pangalos prepeljan na Kreto v trdnjavo Izedin.

Jugoslavija ni sklenila z Grško tajne pogodbe

PARIZ, 26. Agencija «Havas» sporoča: Neki jutranji list je prinesel vest, da sta Grška in Jugoslavija sklenili tajno zvezno pogodbo, in to ob priliki sklenitve medsebojne prijateljske pogodbe. Pooblaščeni smo, da to informacijo kategorično dementiramo, ker je brez vsake podlage.

Poljska in Družba narodov

Zaleski odpotoval v Pariz

VARŠAVA, 26. Zunanji minister Zaleski je sinoči odpotoval v Pariz. Mudil se bo par dni v francoskem glavnem mestu, nakar bo odšel najbrž v Bruselj in od tod v Ženevo, kjer se bo udeležil septemberskega zasedanja Družbe narodov.

V zvezi s tem potovanjem poljskega zunanjega ministra sporočajo listi, da se bo Zaleski sestal v Parizu s Poincarèjem, z Briandom in z drugimi osebnostmi mednarodne politike ter se bo z njimi sporazumel glede važnih vprašanj, ki bodo prišla v Ženevi na dnevni red in ki v veliki meri zanimajo tudi Poljsko.

V dobro poučenih krogih zatrjujejo, da bodo zastopniki Poljske skušali spraviti svoje stališče v sklad z nameni velikih zavezniških vlasti, ter da ne bodo pri razpravah pomnoževali nesoglasja.

Zaleski bo baje v Parizu obrazložil to stališče, obenem pa ima njegovo potovanje služiti kot dokaz, da hoče Poljska ohraniti tesne prijateljske vezi s Francosko.

Pred zlomom angleške rudarske stavke?

LONDON, 26. Zadnja poročila o številu rudarjev, ki se vračajo na delo na podlagi novih pogojev, ki so jih stavili podjetniki, namreč sedem in pol urni delavnik in plače, ki so veljale pred stavko, ugotavljajo, da velika večina rudarjev novih pogojev ni sprejela. Silna agitacija strokovnega vodstva in pomnožene stavkovne straže so zelo omejile nadaljni povratek na delo. Žal še vedno ni nikakega izgleda, da bi se spor sporazumno rešil. Ker pada to upanje, in bo prihodnje dni tudi učinek agitacije padel, je verjetno, da se bodo rudarji v še večjem številu vrnili na delo. Verjetna izgleda trditev «Daily Telegrapha», da bo stavka uničila sama sebe in končala brez kake splošne skupne pogodbe med rudarji in podjetniki. Podjetje za podjetjem bo prej ali slej zopet začelo obratovati.

Na gradu Balmoral, kjer trenutno biva kralj, se vrši danes kronski svet. Gre za podaljšanje izjemnega stanja in izredno sklicanje parlamenta za prihodnji ponedeljek. Seja bo radi zadnjih dogodkov v stavki zelo burna. Vlada hoče v dveh dneh končati debato in nato izglasovati podaljšanje izjemnega stanja.

Delavska stranka volivnega odbora MacDonaldovega je na zadnji skupščini razpravljala o izključitvi komunističnih članov. Zbor je sklenil, da se izključitev ne izvrši. Ker izvršilni odbor pod MacDonaldovim vodstvom še vedno vztraja pri izključitvi, je okrajni odbor sklenil, da pri prihodnjih volitvah ne bo postavil več MacDonalda za kandidata.

Spor med španskim kraljem in De Rivero?

LONDON, 26. Vesti iz Madrida, ki sicer še niso potrjene, pravijo, da je na Španskem prišlo do resnega spora, ker so artiljerijski častniki naslovili na kralja Alfonsa prošnjo, v kateri se zavzemajo za odstranitev generala Prima De Rivere od predsedništva vlade. Kot odgovor na ta korak je De Rivera predložil kralju v podpis dva odloka, ki sta se nanašala na razpustitev artiljerijskih polkov. Kralj pa teh odlokov ni hotel podpisati; ministrski svet se je sestal k seji, kralj pa je odpotoval v Santander, kjer se nahaja kraljevska družina.

Spor med artiljerijskimi častniki in generalom De Rivero je že star; pričel se je že tedaj, ko je španski diktator prišel na vlado.

Vprašanje sprejema Nemčije v Družbo narodov

BERLIN, 26. Odbor za zunanje zadeve bo zboroval danes. Zunanji minister Stresemann bo poročal o pripravah za septembersko zasedanje Družbe narodov. Nemška delegacija upa, da bo 4. septembra prejela obvestilo, da je Nemčija sprejeta v Družbo in Svet Družbe in da bo takoj nato mogla odpotovati v Ženevo. Vodil bo nemško delegacijo dr. Stresemann, če bodo tudi druge države poslale v Ženevo ministrske predsednike, bo šel tja tudi doktor Marx.

STOCKHOLM, 26. Švedska vlada je sklenila, da pošlje v Ženevo dve različni delegaciji. Pri seji sveta bosta prisostvovala profesor Unden in tajnik Sjöberg. Na seji skupščine pa bo vodil švedsko delegacijo zunanji minister Marks v. Gothenberg. Švedska vztraja pri svojem prejšnjem stališču, da se razen Nemčije sedaj ne sme sprejeti nihče, in da nihče ne sme dobiti stalnega sedeža v svetu, razen Nemčije. Vendar pa Švedska ni še formulirala svojega stališča proti morebitnim kasnejšim zahtevam Poljske in Španske.

BERLIN, 26. Zbornična komisija za zunanje zadeve je zavrnila dva komunistična predloga. Komunisti so predlagali, naj Nemčija ne vstopi v Družbo narodov in naj se državni zbor sestane še pred jesenskim zasedanjem Družbe.

Sumljivi obiski pri bivšem nemškem cesarju

PARIZ, 26. «Petit Parisienu» poročajo iz Haaga, da je včeraj prispel v Doorn feldmaršal Mackensen, ki je posetil bivšega nemškega cesarja Vilhelma. V Doornu se nahaja tudi hčerka kneza Fürstenberga.

Kakor piše omenjeni list, izgleda, da pripravljajo člani Stinnesove skupine povratek Vilhelma v Nemčijo. Prišli so namreč v zadnjem času mnogokrat v Doorn, kjer so se ustavili le malo časa, obiskali bivšega kajzerja in zopet odšli.

Žrtve planin

CHAMBERY, 26. V bližini Champagnyja pri Bozelu so včeraj našli v nekem prepadu trupla treh izletnikov, ene ženske in dveh moških. Orožniki so se takoj podali na lice mesta.

DNEVNE VESTI

Zborovanje narodnih manjšin v Ženevi

Kakor smo že poročali, se je otvorilo v sredo 25. t. m. II. zborovanje evropskih narodnih manjšin. Zborovanje je otvoril naš poslanec dr. Wilfan. Natančneje o poteku zborovanja in o posameznih govorih bomo poročali pozneje, ko dobimo prepise tozadevnih zapisnikov. Za danes se bomo omejili le na splošno pripombo, da je zavzelo to zborovanje posebno velik obseg, tako da se lahko reče, da so zastopane vse evropske narodne manjšine. In sicer: Slovenci in Hrvati iz Italije, Ogri iz Češkoslovaške, Jugoslavije in Romunske, Katalanci iz Španije, Poljaki iz Nemčije, Letske, Litovske, Romunske in Češkoslovaške, Slovenci iz Avstrije (Koroški Slovenci), Rusi iz Estonske, Letske in Poljske, Malorusi iz Češkoslovaške, Belorusi iz Poljske, Ukrajinci iz Poljske in Rumunske, Židje iz Poljske, Litovske, Letske, Estonske in Češkoslovaške, Nemci iz Danske, Estonske, Italije, Ogrske, Jugoslavije, Romunske, Poljske, Češkoslovaške, Litovske in Letske, Danci iz Nemčije, Švedi iz Estonske, Litovci iz Poljske, Čehoslovaki iz Avstrije, Lužiški Srbi iz Nemčije. Z eno besedo: na letošnjem kongresu so zastopane vse evropske manjšine. Pogrešajo pa se Slovaki iz Ogrske, ki niso bili povabljeni. Pač pa so bili letos povabljeni tudi Bolgari iz Romunske.

Za predsednika zborovanja je bil tudi letos izvoljen naš poslanec dr. Wilfan. V svojem otvoritvenem govoru, ki ga je imel v sredo, je obrazložil program zborovanja, ki obsega proučevanje raznih strani manjšinskega vprašanja z namenom, da se najde mirna in praktična pot za tako rešitev, s katero bo zagotovljen ne le razvoj njihove narodne kulture, temveč tudi popolna gospodarska in politična enakost z državljani, ki pripadajo večinskemu narodu.

Delo letošnjega kongresa se je razdelilo med posamezne komisije. Izvoljene so bile tri komisije, in sicer ena za kulturna, ena za gospodarska in ena za pravno-politična vprašanja.

Program, ki ga ima rešiti letošnje zborovanje, obsega sledeča vprašanja: zagotovitev kulturne svobode narodnih

manjšin, rešitev jezikovnega vprašanja, zagotovitev enakopravnosti v gospodarskem oziru, vprašanje domovinske pravice, volilna pravica, reševanje sporov med vladami in manjšinami.

Danes se bo vršila plenarno zaključno zborovanje, kateremu bodo predložene resolucije, izdelane od posameznih komisij.

Veselica

Nekdo nam je sporočil sledeči predlog:

Mnogokrat se bere v časopisju tožba, da so se ljudje pri kaki prireditvi smejali. Pa stopim pogledat na lepake in tam stoji, da se vrši **veselica** — na vzporedu pa je morda težka drama. Torej, kako hočete, da se bodo ljudje resno in morda še žalostno držali, če pa jih vabite k — veselici! Pri nas je vse veselica. Je to čudno grda beseda, prav nič primerna za naše prireditve. V Gorici pravijo ljudje «veselica» še takrat, ko gredo v Trgovski dom, kjer je vsaka predstava več kot veselica. Stvar tiči namreč v tem: pravimo veselica, ljudje pod zavestno vedo, kaj je to. Toda beseda izvira od «veselosti» in zgubi potem vso svojo veljavo tudi prireditev sama na sebi. Beseda je ogromen zaklad, zato pazimo nanjo in zato naj beseda «veselica» zgine iz našega slovarja v rabi za kulturne prireditve.

TRŽAŠKI BLAGOVNI TRG.

Cene dne 26. 8. 1926 na debelo:

Zelenjava: Solata 120—150; radič 80—350; pesa rudeča 40—50; pesa bela 30—45; kumare 50—100; zelje belo 65—100; vrzote 80 do 100; fižol v stročju za luščenje lisast in svetlorumen 150—200; fižol v stročju zelen mali 80—180; krompir 45—55; melancane 60—100; buče 30—50; čebula 50—70; — paradižnik 25—60; paprika zelena 120—200; spinača 50—120. —

Sadje: Breskve 60—400; hruške 80 do 280; jabolka 70—180; češplje 70—100; grozdje 120—200; melone 80—100; limone 15 do 40 L za zaboj. —

Novega fižola že ni več na trgu — njega prodaja so že prevzela skladišča in trgovine. Fižola v stročju pa je še mnogo. Krompirja ni bogvekoliko a ima precej povpraševalcev. Paradižnika se je prodalo mnogo, istotako buč.

Vladajo še vedno breskve, s katerimi je trg vsak dan bolje založen. Tudi hruške se drže dobro. Napredujejo fige, ki tudi včeraj še niso imele uradne cene. Prodajna cena fig je od 60—100. —

Kupčija je srednja — več blaga, kot povpraševanja.

Društvene vesti

— **D. K. N. Tommaseo.** Danes ob 20. uri redna odborova seja. Jutri ob 18.30 važen društveni sestanek. Navzočnost vseh članov potrebna. — Odbor.

— **Tržaška kmetijska družba v Trstu bo imela danes točno ob 7 zvečer odborovo sejo,** na katero so vabljeni vsi gg. odborniki.

— **S. D. Adria.** Danes ob 20.30 izredno važen sestanek. — Komisar.

SPORT

D. K. N. Tommaseo

Jutri ob 17. uri sportni sestanek. Prisotni morajo biti vsi sportniki, ki se nameravajo udeležiti nedeljskega izleta združenega z nogometno tekmo. Odsotnost se sprejme kot osebno odpoved glede izleta in tekme. — Vodstvo.

Iz tržaškega življenja

Veličasten pogreb umorjenega orožniškega podčastnika.

Včeraj zjutraj se je vršil pogreb orožniškega brigadirja Ivana Lanzilotto, žrtve krutega zločina v ulici Rigutti. Veličastnost te žalne ceremonije je pokazala, kako veliko je bilo spoštovanje in pomilovanje, ki ga je tržaško prebivalstvo čutilo do nesrečne žrtve dolžnosti. Že pred 9. uro se je zbrala pred mrtvašnico mestne bolnišnice v ulici Pietà ogromna množica občinstva, ki je z napetostjo sledila pripravam za pogreb. Kmalu po 9. uri so pričeli romati k mrtvaškemu odru zastopniki raznih vojaških in civilnih oblasti ter razne druge ugledne osebe.

Med drugimi sta prišla divizijski poveljnik general Pugliese, ki je zastopal tudi poveljnika armadnega zbora gen. Montanarija, in prefekt gr. uff. Gasti. Okoli 10. ure so tovariši pokojnika dvignili krsto, pokrito z državno zastavo, z mrtvaškega odra ter jo v navzočnosti številnih orožnikov in častnikov, ki so vojaško pozdravili, položili na pogrebni voz. Nato se je razvil žalni sprevod. Na straneh ob vozu so korakali podčastniki raznih vojaških oddelkov, za njim sta šli vdova in mati pokojnika, nato so se vrstili oddelki vojaštva in orožnikov, ki jih je bilo okoli 500. Na koncu sprevoda se je vila velika množica občinstva. Na čelu sprevoda so korakali mestni stražniki v paradni uniformi; tik za njim je šla godba, nato so sledili nosilci vencev, ki jih je bilo nad 40. Med njimi je bil krasen venec, ki so ga poklonili pokojku prebivalci iz ulice Rigutti; tudi družina gostilničarja Ukmarja je poslala lep venec. Za nosilci vencev so korakali oddelki mestnih gasilcev, carinskih stražnikov, mornarjev, miličarjev in deputacije raznih združenj. Med zvoki žalobnih koračnic je spreveod krenil po ul. Pietà, trgu Ospedale ter ulicah Emo Tarabocchia, Carducci in Ghega proti glavnemu kolodvoru. V ulicah, koder se je premikal sprevod, so bile vse trgovine zaprte; skoro povsod so bile izvešene zastave s črnim trakom. Iz nekaterih oken se je vsipalo na krsto cvetje.

Na postaji, predno so položili krsto v železniški voz, je imel poveljnik tržaške orožniške legije podpolkovnik Peano ganljiv govor, v katerem je poudarjal vrline in zasluge pokojnega brigadirja, ki je pri izvrševanju svoje težavne službe žrtvoval lastno življenje

Nato je povzel besedo general Pugliese, ki je prečital pozdrav generala Montanarija, poveljnika armadnga zbora. Za njim je govoril še gr. uff. Facchinetti, generalni državni pravdnik.

Utonil pri popravljanju vodnjaka

Na posestvu poslanca Karla Banellija v Stramare pri Kopru se je včeraj zjutraj dogodila tragična nesreča, pri kateri je izgubil življenje 23-letni zidar Salvator Maurič iz Škofij. Maurič je dobil nalog, da popravi črpalko pri vodnjaku na omenjenem posestvu. To delo je imel izvršiti pod nadzorstvom mladega inženirja nečaka poslanca Banellija. Včeraj zjutraj je Maurič spustil v vodnjak dolgo lestvo ter začel plezati po njej v globočino. Nenadoma, ko je bil mladenič že precej globoko v vodnjaku, se je lestva zlomila in Maurič je strbunknil v vodo. Nesreča je hotela, da je pri tem obtičal z nogami med klini lestve, tako, da ni mogel plavati. Ker tedaj ni bilo nikogar blizu, da bi mu pomagal iz obupnega položaja, je siromak kmalu utonil. Ko se je inženir, ki je medtem šel iskat neko orodje, čez nekaj časa vrnil k vodnjaku, je presenečen ugotovil, da je Maurič izginil, dasi mu je bil naročil, naj ga počaka. Sluteč, da se je pripetila kaka nesreča, je pogledal v vodnjak in tedaj je zapazil, da je lestva zlomljena in da plava na vodi človeško truplo.

Ker ni bilo nikakih rešilnih priprav pri rokah, je inženir poklical na pomoč mestne gasilce; istočasno je telefoniral na rešilno postajo. Gasilci in zdravnik so naglo prihiteli na lice mesta, a bilo je seveda že prepozno. Mauriča so potegnili mrtvega iz vodnjaka.

Po oblastvenem izvidu je bilo truplo nesrečnega zidarja prepeljano v mrtvašnico mestne bolnišnice.

Dve žrtvi avtomobila.

Sinoči okoli 19. ure je avto, v katerem se je peljal tajnik konzulata republike Čile, German Rizzotti, povozil na trgu Libertà 36-letnega krojača Petra Rozza, stanujočega v ulici Carducci št. 12. Rozza je zadobil hude poškodbe na raznih delih telesa, zlasti na glavi; najbrž mu je tudi počila lobanja. Siromak je bil prepeljan z istim avtomobilom v mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v nevarnem stanju v kirurgični oddelek.

Slična nezgoda, ki pa k sreči ni imela tako hudih posledic, se je pripetila včeraj popoldne ob 16. uri v ulici Istria, na vogalu ulice Industria. Tam je avto, ki ga je vozil 27-letni šofer Marcello Concina, stanujoč v ulici Giulia št. 73, podrl 5-letno Teo Fabbro, stanujočo v ulici Industria št. 1. Nesreča se je pripetila radi brezskrbne neprevidnosti otroka, ki je hotel čez cesto tik pred avtomobilom, tako da šofer ni mogel pravočasno ustaviti. Pri padcu je mala Tea zadobila številne, a ne nevarne poškodbe na raznih delih telesa. Bila je prepeljana v mestno bolnišnico. Ako ne nastopijo kake komplikacije, bo ozdravila v 8—10 dneh.

Pod konjskimi kopiti.

Smrti v oči je gledal včeraj predpoldne komaj 1-letni Josip Sarich, stanujoč v ulici Riborgo št. 17. Ko se je vračal z materjo od vodnjaka, je v svoji otroški brezskrbnosti zbežal od matere in stekel naravnost pred neki dvovprežni voz, ki je tedaj privozil po cesti. Ker voznik ni utegnil tako naglo ustaviti,je otrok prišel pod kopita, in le po čudežnem naključju je ušel grozni smrti. Vendar pa je dobil precej hude notranje poškodbe, radi katerih so ga morali oddati v mestno bolnišnico.

Vesti iz Istre

IZ JELŠAN.

V nedeljo, dne 29. t. m. pop. priredi naše izobraževalno društvo «Sloga» veliko vrtno veselico z raznovrstnim sporedom, da proslavi na čim dostojnejši način 60-letnico svojega obstoja. Sodelovala bodo tudi nekatera sosedna bratska društva. Nikomur ne bo pač žal, da poseti ta dan Jelšane in preživi par veselih uric med nami. Zatorej na svidenje v nedeljo v Jelšanah!

IZ ČRNICE PRI BUZETU

Rokovo - Aretacija treh domačinov

V nedeljo dne 22. tek. mes. smo slavili tukaj sv. Roka. To je naš vsakoletni «semenj». Kaj pomeni pri nas «semenj», to znamo prav dobro vsi. Gremo k sv. maši, po sv. maši se mladina poda na plesišče, a starejši ljudje se razgovarjajo o domačih svojih poslih, se eden drugemu tožijo o skrbeh in težavah itd. Potem sedejo k mizi, da popijejo kozarec vina. Ampak mi sedaj — proti svoji stari navadi — malo pijemo, ker ne verujemo v «odkritosrčnost» današnjega vina.

Letošnje «Rokovo» ni minilo mirno. Navajeni smo na veselo, a mirno življenje, a takšni smo tudi na dan semnja. Letos je bilo drugače. Nočemo vam pripovedovati, kako je bilo in kako so se reči razvijale. Nočemo raziskovati, kako je prišlo do nemira in pretepa (barufe) in do aretacije treh naših sovaščanov, ki se sedaj nahajajo v buzetskih zaporih. Kratko hočemo samo to sporočiti, da je prišlo do spopada med enim karabinerjem in dvema našima možema. Po tem incidentu se je karabinerska patrula ojačala z novimi karabinerji iz Buzeta in vršila se je preiskava, katera se je zaključila s tem, da so bili trije domačini aretirani in odpeljani drugi dan zjutraj v buzetski zapor.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

SKLEPI UPRAVNEGA ODBORA FURLANSKE POKRAJINE

iz seje dne 24. avgusta 1926.

Zadeve, ki so se odobrile: **Trnovo:** Davek na živino; **Doženca:** Izpremememba davka na živino; **Avče:** Davek na živino; **Gorica:** Nabava zemljišča Visintini za razširitev ceste za gradom; **Števerjan:** Davek na živino. **Cerkno:** Prepis zemljiške parcele; **Sv. Križ pri Ajdovščini:** Posojilo v znesku 10.000 L za popravo občinskih poti; **Črni vrh:** Izpremememba pravilnika za občinsko policijo; **Cerkno:** Pristop k patronatu za ponesrečence in soc. zavar.

Pred goriškim tribunalom

O Zgurju Karlu, ki je ukradel na solkanski cesti gospej Mariji Fon več predmetov, med temi bakren kotel, razne ključe v vrednosti 900 L, je «Edinost» že poročala. Te dneve se je moral zagovarjati pred tukajšnjim tribunalom radi tatvine. Izjavil je da je popolnoma nedolžen. Sodniki pa niso hoteli verjeti njegovemu zatrjevanju o nedolžnosti,marveč so ga obsodili na deset mesecev ječe.

Pred istimi sodniki je stal tudi Andrej Valič, triinpetdesetletni kmet z Dola nad Aidovščino. Obtožen je, da se je polastil dražja. Zagovarjal se je, da je smatral pobrano vejevje za skupno last občinarjev, ko je pa zvedel, da je dražje last trgovca Rojerja, ki je kupil pravico sekati v občinskem gozdu, je prizadeto škodo poravnal. Stranka trgovec Rajer je potrdil izpoved obtoženca in izjavil, da je odpeljal večje hlode iz gozda, da je pa pustil vejevje, naj se osuši. Prej so take veje pobirali domačini. Državni pravdnik je na to predlagal oprostilno razsodbo, toda sodni dvor je bil drugačnega mnenja in je obsodil Valiča na en mesec ječe.

RABELJ.

Nedovršen umor.

Popodi Jakob, edenintridesetletni rudar, je bil zaročen z osemindvajsetletno Platzer Nežo iz Kokovega (občine Trbiž). Ko sta se vračala z Trbiža, sta se ustavila v gostilni Geršaka Franceta. Tu je pa začel Popodi piti nad mero, tako da mu je zaročenka zbežala. Zato se je pa hotel maščevati. Šel je na dom, a tudi tu ni dobil svoje zaročenke. Čez nekaj časa jo je ugledal na bližnjici, nameril je nanjo puško in ustrelil. Na srečo je zgrešil cilj. Vsa v strahu se je zatekla Platzer v gostilno Wulza, da se skrije. Vsa zadeva je prišla karabinirjem do ušes, izpraševali so zdaj njega t. j. Popodi-ja, zdaj njegovo zaročenko, a oba sta zanikala, da bi se bilo med njima pripetilo kaj takega Pri hišni preiskavi niso našli puške, s katero naj bi bil streljal Popodi. Stvar se je polegla. Ko se je pa pred kratkim dobila puška v reki, kamor jo je bil vrgel takoj po streljanju Popodi, je bil ta aretiran in odpeljan v Trbiž, da se zadeva končno razjasni.

BILJE

Poroka — Naše društvo

Minulo sredo t. j. dne 25. t. m. se je poročil pri nas g.Karlo Savnik, tajnik Tamb. in pev. društva z g. Liziko Wresnig. Pri sv. maši je ob tej priliki prekrasno pel ženski duet tamburaškega društva (g. Lizika Peric in g. Pepca Silič) ob mojstrskem spremljevanju g. Kristila Solerja. — Ob tej priliki ne morem drugače, ko da spregovorim par besed, katere že dolgo nosim v srcu. Kaj je vzrok, da naše društvo tako malo deluje? Kje so njegove krasne, tako lepo uspele prireditve? Od «Krivoprisežnika» dalje, ki je bil ena izmed najlepših prireditev naše dežele po vojni, opazujem v društvu mrtvilo, ki mi je nerazumljivo. In vendar so dani pogoji, da bi krasno uspevalo. Kolikor vem, poseduje lastni oder, dvorano g. Otona Solerja in prvovrstne moči. Kristili! Stopi zopet na plan in ne odkrivaj svojih zmožnosti tako poredkoma! Če si krasno izvežbal duet, dana Ti je možnost tudi za zbor. Čudim se, da se držiš tako skromno. Potegni zopet vajeti in časno naprej! Vi fantje pa in brhka dekleta kakor tudi vi mladi možje, malo več discipline in navdušeno naprej! Imate prvovrstnega pevovodjo, združite se, ustanovite zbor! Lizeta in Pepca nam dajeta zgled, vzdramite se! Upam, da moja odkrita beseda najde odmeva, kar je moja iskrena želja. Poudarjam, da ni samo moja! Strnite se vsi in čvrsto na delo. Brez požrtvovalnosti ni uspehov. Pa brez zamere! —

Iskren prijatelj Tambur. pev. društva.

BRDA.

Nimamo več hrušk, so razprodane in obtrgane. Kar so jih ljudje shranili zase, so jih snedli, ker sicer bi jim segnile. Zato je stopilo na njih mesto auguštinsko grozdje, ki ga je na trgu vedno več in doma tudi. Je dobro, sladko, kjer ga je kaj. Gostoljubni Brici ti postrežejo z njim, kolikor hočeš. Silno pa se pozna prejšnje slabo vreme, pridelek na splošno ni najboljši, v nekaterih krajih ga pa sploh ni. (Oslavje) — Ljudje se boje trgatve, ko bo hram prazen, ki bi moral biti polnih sodov poln. —

IVANJI GRAD.

Društvo. - Več zanimanja!

Že dolgo se ni slišalo nič z Ivanjega gradu. Izgleda, kakor bi bilo vse izumrlo. Pa temu ni tako. Včasih se že najdejo tudi, ki naj zakričijo. Če ne po dnevi, pa po noči. To je bilo slišati preteklo soboto in nedeljo v pozni ponočni uri, takrat ko trudni kmetje najbolj počivajo, glasove, ki so bili bolj podobni tuljenju kakor človeški govorici.

Zares žalostno, da je kaj takega mogoče kljub temu, da obstoji v vasi izobraževalno društvo, katero nudi boljše lepše in bolj koristne zabave. Tu najdete mnogo lepega in koristnega čtiva, ki vam bo gotovo več prineslo nego kričanje, razsajanja in pretepanje po gostilnah in cestah. Zato kličem vsem tistim, ki imajo kaj duha za naš ubogi narod, naj nikar ne počenjajo kaj takega. Rajši naj skrbijo da bodo dajali lep zgled z lepim vedenjem.

Kaj bi bilo, če bi se vsaj eno uro na dan — posebno ob nedeljah — ko imate zlati čas, potrudili in šli v društveno sobo, tam vzeli v roke kak časopis ali kako knjigo ali kaj drugega. Tam bi zvedeli marsikaj zanimivega in koristnega. Tam dobite pouk v vseh stvareh. Saj veste sami, da — če ne boste skrbeli sami in nudili pouk v domači hiši, tudi šola v današnjih razmerah ne more nuditi slovenskega pouka, in tako se bo zgodilo da bodo naši otroci brez znanja slovenskega branja. Od nas je odvisno, kakšen bo bodoči naš rod. Ne zabite pregovora, ki pravi, da človek velja, kar zna.

Dragi Ivanjci, tukaj ni izgovora, da ni časa! Za kako neumnost ali kaj vsakdanjega imamo čas, če pa gre za kaj koristnega, kulturnega, tedaj seveda vsi križi in težave. Za kaj takega seveda ni časa, samo vsemogoči izgovori!

Zato kličem: oklenite se društva vsi, člani in nečlani, stari in mladi. Posebno mladi gospodarji in gospodinje. Naj ne bo nihče, ki ni vpisan v društvo. Slišal sem tudi, da nameravajo prirediti veliko vrtno veselico ob priliki 15-letnice obstoja društva.

Zatorej ostanite zdravi in na svidenje!

Sosed.

MIREN.

Nesreča pri delu.

Salvator Cargnelutti, eden in petdeset let stari delavec, je pobiral vojni materijal. Pri tem delu mu je padla železna 7 kvintalov težka prečnica tako nesrečno na desno roko, da mu jo je polomila. Zeleni križ ga je takoj odpeljal v Gorico in sicer v bolnišnico usmiljenih bratov.

KOBARID.

Vodovod.

Marsikaj se je že pisalo v «Edinosti» iz Kobarida, to pa, kar jaz mislim, se še ni omenilo. Imamo vodovod, a vkljub temu ostanemo lahko brez vode. Od sesalk se polomi vsak teden kaka. Saj ni zamere, stare so in odslužile so tudi že. Včasih mora hoditi človek po vodo do deset minut daleč, kar je prav za prav za naš trg sramotno. Večkrat se opaža tudi nesnaga okrog sesalk, perilo in cunje se tudi perejo tam zraven, kar bi seveda ne smelo biti. Opozarja se vodstvo naše občine, da poskrbi vsaj za snago, če že ne more drugega.

Električna razsvetljava.

Potem imamo tudi električno razsvetljavo, če jo smem še imenovati električno. Gonilne vode je v izobilju za ves naš okraj, ne samo za Kobarid, a naprava je tako slaba, da odpove, če smo par dni brez dežja, in potem nimamo luči ali pa imamo tako zvane «mežanke». No, letos smo imeli zadosti dežja. V tem slučaju imamo pa drugo nadlogo. V grablje pride listje in druga nesnaga, voda gre črez in zopet nimamo luči. Tako, da smo vedno v skrbeh, pa naj gre dež ali ne, da ostanemo brez luči. Za nekaj je pa le preskrbljeno. Plačati moramo za cel mesec, pa naj si imel luč ali ne. Menim tiste, ki imajo luč na «pavšal». Teh pa je več ko dve tretjini. V tem oziru bi bilo dobro, da bi se naročniki na električno energijo domenili, kaj ukreniti, da dobimo za svoj denar tudi dogovorjeno elektriko. Plačujemo luč, kakor jo plačujejo drugod, zakaj bi ne zahtevali take luči, kakršno imajo drugo? Napeljava je tudi taka, kakor bi jo bil spredel kak Rezjan. Saj se ni popravila že od leta 1921.

Književnost in umetnost

Umetniški večer mladih v Trgovskem domu.

Vzlic poletju in toplemu solncu v soboto ves dan, da je bilo še zvečer skoro neznosno, se je zbrala v dvorani Trgovskega doma precejšnja množica zlasti meščanov. Deželanov ni bilo videti mnogo, kar je razumljivo spričo velikega dela, ki ga imajo doma. Vendar je bil obisk povsem zadovoljiv za čas. Javnost se je hvaležno pozanimala za ta nastop, ki je bil informativno-umetniške važnosti in v precejšnji meri dobro podan. Par izvrstnih točk je pokazalo, da imamo nado glede nastopajočih, da se še razvijejo, ravno tako tudi čutimo, da imamo opraviti z brezprogramno in nevestno mladino, ampak z ljudmi, ki imajo stremljenje in čut dolžnosti napram njemu.

Ne smemo in ne moremo vedeti večera z vseh mogočih gledišk kriterijev. Vzporedje bil nekaj novega, nam še nedozorelega. Njegova važnost je načinska. Ilustracija. Vse vpliva, vse je dejstvo, vse živi. Odtod majajoče se kulise, nastopi v dvorani, izrabljanje gledalcev.

Pisali bomo več o tem kasneje.

Borzna poročila.

Trst, 26. avgusta 1926.

Amsterdam 1220, Belgija 83.50, Francija 86.50, London 147.40, New York 30.25, Španija 465, Švica 583, Atene 35.50, Berlin 725, Bukarešt 13.25, Praga 89.50, Ogrska 0.0425, Dunaj 430, Zagreb 53.50.

Uradna cena zlata (25. VIII.) 590.74).

Vojnoodškodninske obveznice 67.

LISTNICA UREDNIŠTVA

F. K. v M. Vaš dopis nam je zelo ugajal. Žalibog ga ne moremo priobčiti. Oglasite se še kaj, prav hvaležni Vam bomo.

Iz včerajšnje zahvale po pok. **Antoniji Jekše roj. Besednjek** je po pomoti izostala iz drugega odstavka zahvala preč. duhovščini in sicer domači kakor g. župniku iz Prvačine.

MALI OGLASI

BERLITZ-SCHOOL Via Fabio Filzi 23, pouk in prevodi v vseh jezikih. (1266

HIŠNA za majhno vilo na Krasu se išče. Plača dobra. Pojasnila Vila Tenze, Tomaj. 1319

TRGOVINA jestvin in manufaktur s prodajo tobaka, starodavna in dobro vpeljana trgovina v vipavski dolini se proda radi bolezni. Ponudbe pod «Zaslužek» na upravništvo. 1323

VAŽNA delniška družba s sedežem v Beogradu išče uradnico, dobro korespondentko, urno strojepisko s popolnim znanjem srbo-hrvaškega, slovenskega, nemškega in francoskega jezika. Ponudbe z navedbo dosedanje službe in zahtev pod «Beograd» na upravništvo. 1322

POROČNA soba, močna, orehova, zmeti se proda za 1900 radi odhoda. Corso Garibaldi 29, I. 1324

14 PANJEV čebel, sistem Albert-Žnideršič, trčalnica in razno orodje, prodam radi selitve. Abram Jožef, Hruševica - Štanjel. 1311

GLYKOL je pravi dobrotnik vseh onih ki trpijo na živčni oslabelosti, glavobolu, pomanjkanju slasti. Glykol je splošen in energičen obnovitelj. Prodaja se v lekarni Casteilanovich, Trst Via Giuliani 42. 1268

ELIZIR CHINA. Jako okusen. Vzbuja tečnost in je najboljše zdravilo proti želodčnim šibkostim in za rekonvalescenco. Steklenica L 6.—. Dobiva se samo v lekarni Castellanovich, Via Giuliani 42. 1269

BABICA diplomirana, sprejema nosečе. Via Madonnina 10-II 1303

Trgovsko - obrtna zadruga v Trstu

reg. zadruga z neomejenim jamstvom

naznanja, da je preselila svoje urade v ulico 897

XXX ottobre

(vhod Via Milano) št. 17, pritličje

KRONE

plačuje vedno par cent. več kot drugi

ALOJZIJ POVH, Piazza Garibaldi 2

842 **prvo nadstropje**

Pazite na naslov! Pazite na naslov!

Prodaja vseh naših predmetov po znižanih cenah do

POLOVIČNE CENE

se nadaljuje z velikim uspehom in so se oddali novi predmeti po najnižjih cenah.

Vsakdo naj se okoristi te izredne prilike, dokler traja zaloga.

Prodajalna manufaktur

M. KIRSCHNER

Campo S. Giacomo 7

(nasproti cerkve) 885

Krone po 2.40

zlato plačuje po višjih cenah nego vsak drugi

Briljante, platina, 20-kronske zlate komade

Albert Povh — urarna

Trst, Via Mazzini 46 841

PODLISTEK

JULES VERNE: (107)

Skrivnostni otok

«Kljub vsemu pa se ni lord Glenarvan odrekel pravemu smotru svojega potovanja. Bil je pač neustrašen in plemenit značaj. Vkrcal se je na neko trgovsko ladjo, pristal na zapadnem obrežju Nove Zelandije ter pohodil tudi to zemljo, sledeč vedno isti širinski stopinji, toda o kapitanu Grautu ni našel sledu; na nasprotnem obrežju pa je v svoje veliko presenečenje in po nekakšni božji previdnosti našel Duncan, ki ga je čakal tu že pet tednov pod poveljstvom drugega častnika!

«To se je zgodilo torej 3. marca 1855. Lord Glenarvan mu je nato zagrozil, da ga pri prvem izkrcanju izroči angleški pravici. Ayrton je ostal nem.

«Duncan je nadaljeval pot po 37 vzporedniku. Medtem je Lady Glenarvan poskušala premagati razbojnikovo upornost. Njenemu vplivu se je to posrečilo. Kot plačilo si je Ayrton izgovoril, naj ga izpostavijo na kakšen otok Tihega oceana namesto da bi ga izročili oblastvom. Za to ceno je bil pripravljen povedati, kar ve. Lord Glenarvan, ki mu je bilo predvsem na tem ležeče, da kaj zve o usodi kapitana Grauta, je privolil.

«Ayrton je izpovedal vse svoje življenje, toda vztrajal je pri tem, da ne ve nič o kapitanu Grautu, odkar ga je ta izpostavil na avstralsko obrežje.

«Vendar pa je Lord Glenarvan držal besedo. Duncan je nadaljeval pot ter prispel do otoka Tabora. Tam so Ayrtona izkrcali, tam so našli po srečnem naključju kapitana Grauta z obema mornarjema natančno na 37. vzporedniku. Zločinec je imel ostati na otoku, pred odhodom pa ga je lord Glenarvan še nagovoril s temi besedami:

«— Tu, Ayrton, ste daleč od druge zemlje in ne boste imeli stikov z ljudmi. Čudeži se le redko dogajajo, in ko bo Duncan odjadral, ne boste mogli več zapustiti otoka. Ostali boste sami, le pod nadzorstvom božjih oči, ki čitajo tudi v skritih kotih srca, toda vi ne boste izgubljeni, vaše bivališče ne bo nepoznano, kakor je bilo ono kapitana Grauta. Dasi niste vreden, da bi se vas ljudje spominjali, vendar so nekateri, ki se vas bodo spominjali. Ayrton, jaz vem, kje ste, kje vas je treba poiskati — jaz ne bom tega nikoli pozabil!»

«Duncan je razpel svoja jadra in kmalu izginil na obzorju.

«Tedaj je bilo 15. marca 1855.

«Ayrton je bil sam, toda imel je orožje, orodje in semena. Zanj, za zločinca je stala hiša, ki jo je postavil pošteni kapitan Graut. Tu je imel nadaljevati svoje z grehi obloženo življenje in se jim oddolžiti s samoto.

«Gospoda, on se je resnično kesal, globoko se je sramoval svojih zločinov in je bil zelo, zelo nesrečen! Takrat je sklenil, da če pridejo kdaj spet k njemu in ga poiščejo, se bo izkazal vrednega povratka med ljudi! Oh, kako je trpel nesrečnež! Kako je neprestano delal, da bi si z delom dajal pogum! Kako goreče je mislil na svoje prerojenje!

«Dve, tri leta so tako prešla; strašna osamljenost ga je potrla, vedno je gledal na morje, kedaj se prikaže kakšna ladja, vedno se je izpraševal, ali ni dovolj pokore. Trpel je kakor malokdo!